

Den märkliga ekonomiska politiken

av Bengt-Åke Wennberg

Det har blivit alltmer nödvändigt att i samhällsdiskussionen också ta upp en ekonomisk diskussion. Jag gör detta med stor tvekan eftersom resonemangen så som de förs är så obegripliga för mig. Andreas Cervanka refererar i sin senaste bok "Girig-Sverige" till ett uttalande av Göran Persson, vår tidigare statsminister:

"Men berätta inte för mig om det svenska klassamhället. Jag har sett det. Jag har växt upp i det. Jag hatar det. Hela min politiska gärning kommer att ägnas åt att bekämpa klassklyftor där ensamstående mödrar betalar skattesänkningar åt bättre ställda".

Innebörden i uttalandet har återupprepats av tongivande socialdemokrater om och om igen,

Trots att vi har, och har haft, en i nationalekonomi synnerligen välutbildad ekonomi- och statsminister, som Magdalena Andersson, visar Cervanka i sin omfattande redogörelse av svensk ekonomi att det blivit tvärtom. De rika har blivit rikare. De fattiga fattigare.

Ojämligheten har blivit större. De fattiga finansierar de rika med skattepengar. Det går inte längre för ungdomar att skaffa sig ett grundkapital genom arbetsinkomster för att köpa sig en bostad. Invandrare och mindre bemedlade ges själva skulden för sin fattigdom och påstås

SAMARBETSDYNAMIK AB
Ölsdalen 134, 693 91 Degerfors, telefon 070 590 94 30
Email: bengt-ake.wennberg@samarbetsdynamik.se
<http://www.samarbetsdynamik.se>

22-05-20

inte "anstränga sig" tillräckligt. Allt på tvärs mot de vackra socialdemokratiska deklamationer som Göran Persson presenterar. Hur kan detta komma sig?

Även om jag saknar andra erfarenheter på området än alla andra vanliga medborgare så har jag allvarligt störts av det jag uppfattar som motsägelsefullhet i den ekonomiska politik som förts. Jag har inte kunnat låta bli att undra över varför denna motsägelsefullhet inte tas upp och diskuteras. Det har varit tyst som i graven på området. Utvecklingen verkar ha kommit som en chock för de "troende" Socialdemokraterna. Jag har därför formulerat en egen hypotes om de ekonomiska sambanden för att för mig själv kunna begripliggöra utvecklingen.

Jag tar utgångspunkt i Lars Ingelstams uppdelning av ekonomin i två delar:

Transaktionsekonomin, det vill säga de pengar som användes dagligen för att sälja och köpa varor men som också ligger till grund för löner och löneutveckling.

Den finansiella ekonomin, det vill säga de medel som används för att investera i tillgångar som exempelvis fastigheter, fabriker, royalties etc. och från vilka man förväntar sig viss avkastning.

Blandar man samman de båda – vilket socialdemokratin möjligen har gjort – blir det otydligt vad man syftar på när man talar om "vinster". Man kan mena ett överskott i transaktionsekonomiska termer men det kan lika gärna vara den utdelning som ges som en konsekvens av investeringar i exempelvis aktier. Sammanblandningen har allvarliga konsekvenser.

När vinsterna från transaktionsekonomin sinar återstår möjligheten för enskilda personer och företag att **låna** pengar. Dessa i dag nästan riskfritt lånad pengar kan investeras och de kan därvid ge återbäring i form av utdelning. Men pengamängden måste hållas under kontroll annars sjunker värdet på dem, så som var fallet före första världskriget. I praktiken betyder detta att vi nu lånar av framtiden. Om inget annat ändras så blir det skulder som våra barn senare måste betala.

Det betyder också att pengaflödet flyttas från transaktionsekonomin till den finansiella ekonomin. Transaktionsekonomin dräneras då på likvida medel och dess vinster sinar än mer. Utdelningarna som aktieägare och andra får, tas från våra skatter. De fattiga blir då fattigare medan den finansiella ekonomin frodas och de rika blir rikare.

Penningpolitiken stödjer framställandet av "artificiella pengar" i form av skulder till framtiden. Av någon anledning har dagens politiker valt att stödja denna ordning. Detta är en helt annan penningpolitik än en som bygger på en vinstgenerering i transaktionsekonomin. Verklig tillväxt i transaktionsekonomin skulle innebära att man funnit betydligt bättre *arbetsätt* för att komma till rätta med de samhällsproblem vi brottas med.

22-05-20

Om sådana arbetssätt utvecklades skulle man, för att klara utdelningen, inte behöva öka resurserna i form av personal etc.

När man nu, som i dag, från stat och ägare ställer krav på utdelning *utan att det finns några sådana innovationer* återstår bara för de som driver sådana företag att minska personalen, begränsa lönerna, försämrade arbetsvillkoren och leva på skatteintäkter. En stor bov i dramat är då it-utvecklingen.

Därför blir det som det blir med Samhall, skolor och andra företag som erbjuder tjänster på området. Ägarna tjänar pengar men allmänheten och de som egentligen skall betjänas får allt mindre ut av verksamheten. Dagens likviditet i transaktionsekonomin förvinner i ett skuldberg. Om bättre arbetsformer hade kunnat skapas i transaktionsekonomin så skulle i stället de reala pengarna växa. Genom denna enkla sanning så blir den utveckling som Cervanka beskriver begriplig för mig.

Jag ser det så att det är konsekvenserna av dagens ideologi när det gäller penningpolitiken som leder fram till behovet av att överge den existerande principal-agent-modellen, som medför att några tjänar pengar på andra, och i stället utforska *de faktiska sociala kontrakten i samhället*.

Vi måste alla hjälpa till att finna nya och innovativa former för att där vi går och står öka effektiviteten i det stöd vi kan ge de som har det dåligt i samhället och inte som nu förlägga ansvaret för detta på dem själva. Cervanka refererar till ett stort antal försök där deltagarna får spela Monopol. Trixet är att vissa deltagare ges sådana förutsättningar att de måste vinna. Poängen är att i alla försöken så tror dessa "vinnare" på att deras vinst beror av deras skicklighet och att de som förlorar kan skylla sig själva. Förlorarna tilldelas epitet som okunniga, oengagerade, oansvariga etc.

Oförmågan att se hur man själv premieras av goda förutsättningar och hur man i sådana situationer fångas av att vinsten beror av sin egen duktighet verkar vara en generell social mekanism. Denna sociala mekanism måste uppmärksammas och motverkas genom att demonstrera alternativ i vilka **alla** ges möjlighet att medverka efter sin förmåga och hedras för just **sina** insatser. Vi återkommer till att beskriva några sådana innovativa alternativ i kommande bloggar.

Denna blogg kan laddas ner som pdf här:

[https://menvart.se/Filerpdf/2022-bloggar/Blogg2206013 .pdf](https://menvart.se/Filerpdf/2022-bloggar/Blogg2206013.pdf)